

ועדת היגוי מס' 4 : 22/02/2010

חוף כרמל

תוכנית אב תיירותית

אדר' ערן מבל : עורך התכנית. תכנון פיזי ואדריכלי
יוסי שק : מרכז צוות התכנון. תכנון פיזי.
אביעד שר שלום : יועץ תיירות, פנאי ונופש
עירית קרן : חב' קונטקט : מיתוג ותקשורת שיווקית

על סדר היום :

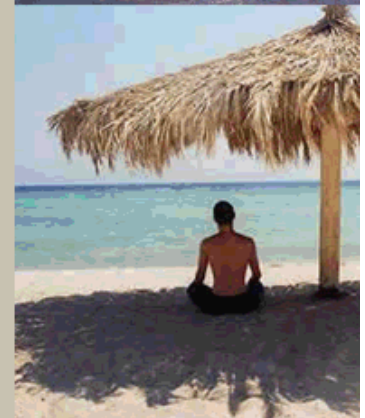
חלק א'. הצגת חלופה פיזית נבחרת

רצועות התיירות : עקרונות ומרכיבי התכנון

חלק ב'. המלצות לתיקי פרויקטים

מינוף ענף ואתרי התיירות

חלק ג'. דין וסיכום

חלק א' :

הצגת חלופה פיזית נבחרת

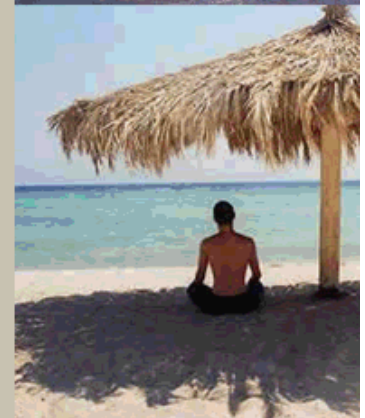
חלופת רצועות הנוף

- דגש על חשיפה ופיתוח תיירותי מושכל של השטחים הפתוחים, שבין מוקדי התיירות
- חריזת הפנינים הקיימות לשרשרת, הזוהרת יותר מסך מרכיביה
- מכניסה "יותר שחקנים" לפעילות (כולל אלו שבמוקדים)
- חשיפת המרחב וההיבט החקלאי לתיירות

החלטות ועדת היגוי קודמת :

1. התוכנית הנבחרת : "חלופת הרצועות". רצועת ההר ורצועת החוף.
2. בחינת אפשרויות ומאפייני הנגישות בתחום רצועת החוף, תוך התייחסות לרגישות וערכיות הסביבה החופית.
3. שילוב מוקדי התיירות שהוצעו ב"חלופת המוקדים" : בדגש על מוקדי החוף.
4. חשיפה ושילוב שטחי החקלאות לתיירות חקלאית.

על סמך הנחיות ועדת ההיגוי גיבש צוות העבודה תוכנית הנקראת :

רצועות התיירות

פיתוח פיזי בשטחים הפתוחים המחולל התרחשות ופעילות תיירותית

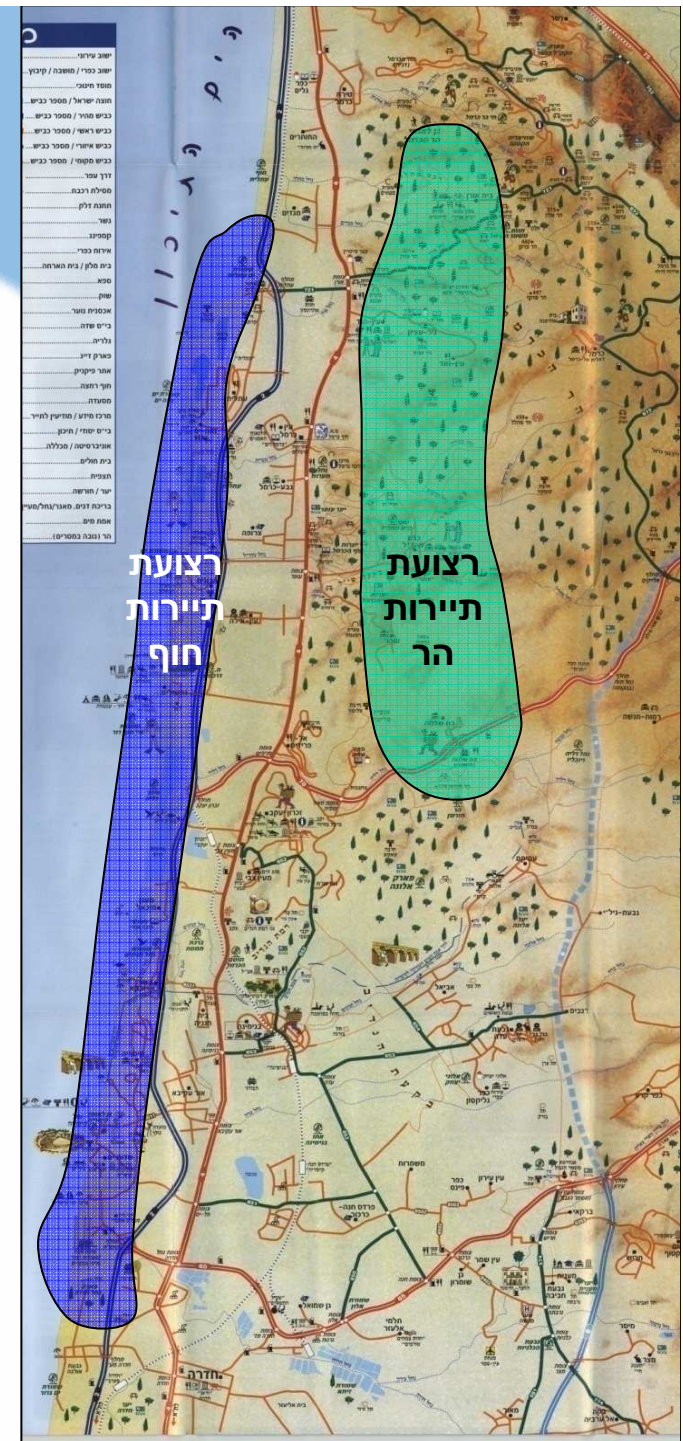
יתרונות רצועות התיירות

רצועת תיירות הר. רצועת תיירות חוף

- התאמה מיטבית לתנאי השטח והאזור : פיתוח נגישות תיירותית בשטחים הפתוחים והיישובים, בחלוקה ברורה לפי רצועות אורך גיאוגרפיות : **רצועת החוף. רצועת ההר.**
- פיתוח השטח : לטיול, ביקור ופעילות תיירותית.
- שילוב הפעילות החקלאית התיירותית : העצמה של הפוטנציאל הגלום ביוזמה הפרטית של חקלאי האזור.
- פיתוח 2 דרכי נוף אטרקטיביות : מוצר תיירותי חדש ומבודל מהמוצרים הקיימים

"דרך ההר"

"דרך הים"

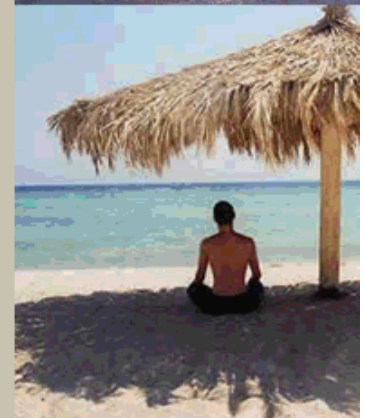
דרכי הנוף

הנחיות והמלצות כלליות :

א. קביעת כלים ונהלים אשר יבקרו ויגבילו את עומס המבקרים ואת התנהגותם לאורך דרכי הנוף, בהתאם לכושר הנשיאה ולרגישות השטח .

ב. אמצעים :

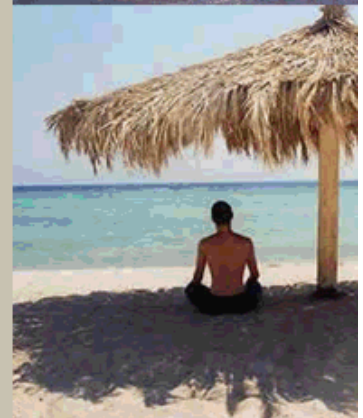
- פיקוח והסברה.
- פעולות נקיון ואחזקה.
- פיתוח מערכת שילוט והכוונה.
- פיתוח דרכים חד סטריות.
- הגבלה בזמן : לפעילות יום בלבד.
- קביעת שערי כניסה מנוהלים.
- מתן זיכיונות קצובים בזמן ומותנים בסטנדרטים אחידים לביצוע פעילויות שטח, אירועים, הסעדה וכו' במוקדים נבחרים.
- יצירת מחויבות ניהולית ותפעולית בין מוקדי תיירות, לבין מקטעים דרך ספציפיים

דרך נוף 1 : דרך ההר

רציונל תכנוני :

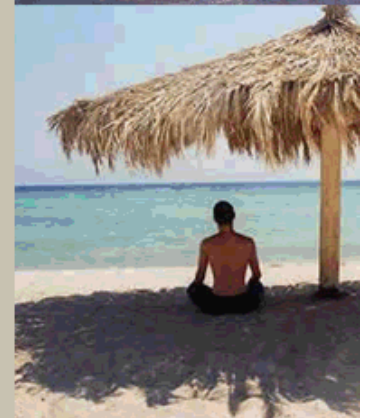
- פיתוח דרך אורכית רציפה לאורך ההר המתאימה לטיולים רגליים, רכיבה על סוסים ובעיקר לרכיבת אופניים לכל המשפחה.
- חושפת את הכרמל על פניו השונים : חי וצומח, חורש טבעי, מורשת וחקלאות.
- פיתוח אקסטנסיבי לאורך הדרך : נקודות עצירה ומצפורים, חניונים לפיקניקים ונופש פעיל, "זולות" למנוחה ושהייה קצרה, אתרי פעילות תיירות חקלאית, אתרי מורשת, ארכיאולוגיה ועוד.
- צמתי חיבור למסלולי טיול מעגליים לאתרי נוף, חקלאות ומורשת. דוגמה : חיבור למסלולי טיול אלונה הר חורשן

דרך נוף 2 : דרך הים

רציונל תכנוני :

- דרך המשלבת פעילות הולכי רגל, אופניים, סוסים וכו', עם מסלולי טיול ונסיעה ברכב פרטי (לא אוטובוסים).
- פיתוח מקטעי דרך לתנועת כלי רכב בחלק מעורף החוף, באותם האזורים שאינם בעלי רגישות סביבתית גבוהה.
- הדרך תאפשר מעבר בשטחים חקלאיים, תצפיות על עופות מים בבריכות הדגים. תיירות אקולוגית בשמורות טבע ובחוף הים.
- שהיית יום תיירותית באתרים מוגדרים בחוף.

רצועות התיירות : פירוט

דרך ההר : מבת שלמה לעין הוד

- דרך המותאמת לנסיעת אופניים (בקטעים מסוימים התאמה לתנועת מוגבלים) ולכל פעילות לא ממונעת (רגל / סוסים וכו').
- נקודות עצירה ותצפיות נוף ונופש בחיק הטבע : הדרך תיכנס לתוך כל הישובים שלאורכה. תהיה חסומה למעבר כל כלי רכב ממונע.
- שילוב מסלולי סיור מעגליים : לאתרים אטרקטיביים בטבע - פריחה, גיאולוגיה, ארכיאולוגיה ועוד. חיבור לפארק אלונה הר חורשן.
- מאפשר פעילות בעלת טביעת רגל אקולוגית זעירה : סדנאות בחיק הטבע, מופעי יצירה מינוריים, פיקניקים.
- הפעלה על ידי זכיינים : בעלי מודעות ואחריות לטבע ולנוף הסובב.

פיתוח דרך ההר : חלוקה למקטעים לאורך התוואי

- בת שלמה עד עופר : מושבות ראשונות. טבע ונוף בכרמל
- עופר עד חוות מקורה : הטבע והנוף בכרמל
- חוות מקורה עד בקעת מהר"ל : תיירות חקלאית
- בקעת מהר"ל עד עין הוד : נחל מערות. טבע ונוף
- עין הוד : תרבות, אומנות ויצירה.

דרך ההר

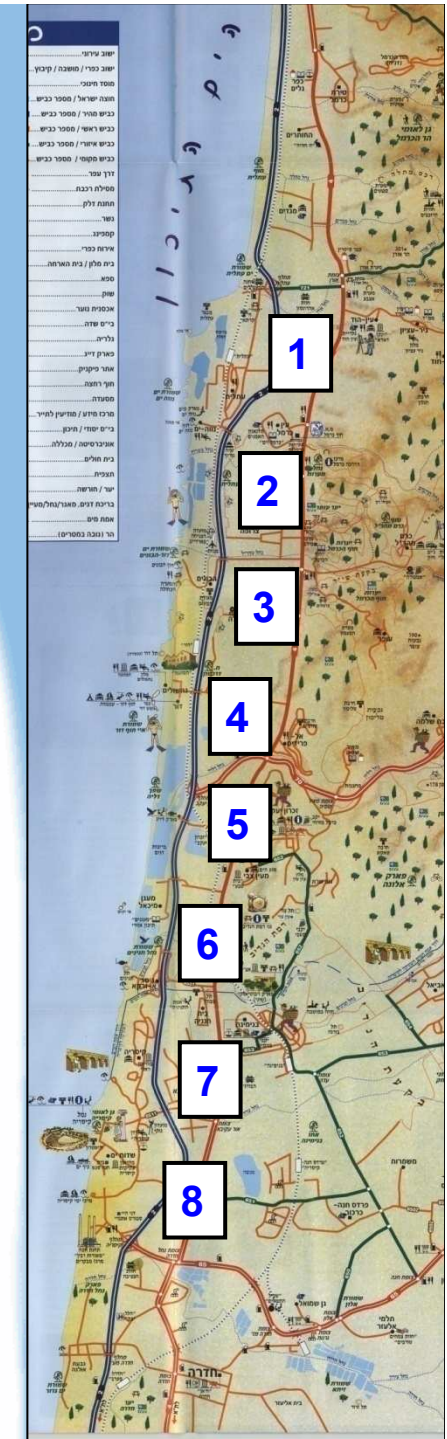
פיתוח תיירותי בדגש על הליכה ורכיבת אופניים לכל המשפחה.
הוספת מרכיבי שילוט והכוונה - בצורה ברורה וידידותית לסביבה ולנוף

רצועות התיירות : פירוט

דרך הים

תאור כללי : חלוקה לפי שמונה מקטעים (המהווים יחד מכלול רציף)

- 1. מקטע עתלית צפון :** מסלול רגלי מעגלי בתחום רכס הכורכר ובריכות המלח (תצפיות בעופות מים : מרכז צפרות). חיבור למחנה עתלית.
- 2. מקטע נווה ים עד שפך נחל מערות :** טיול לאורך חוף הים. תותר נסיעת כלי רכב. כניסה לכלל הציבור בניהול כפר נופש נווה ים.
- 3. מקטע נחל מערות עד נחל מהר"ל (נגישות כניסה חדשה חוף הבונים) :** לא תותר נסיעת כלי רכב. הסדרה לשביל רגלי ו/או אופניים בלבד.
- 4. מקטע חוף הבונים עד תל דור :** דרך רכב בעורף השמורה החופית בניהול ופיקוח רט"ג. כניסה בתשלום כחלק ממערך הכניסה לגן לאומי / שמורת הבונים דור.
- 5. מקטע דור נחשולים :** קטע דרך פתוח לכלל הציבור, העובר בעורף היישובים ומאפשר זיקה ונגישות לכפרי הנופש וחופי הרחצה.

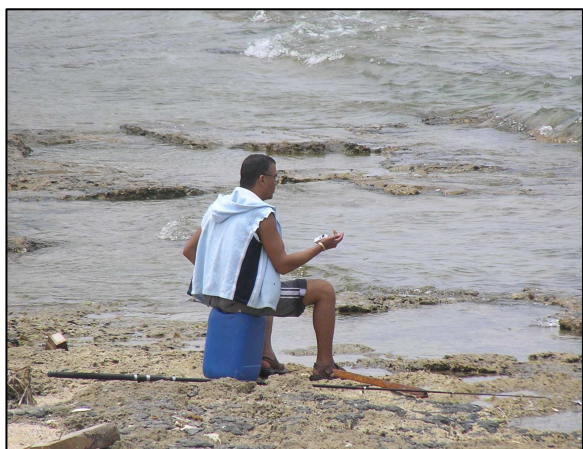

דרך הים

6. **מקטע כפר נופש דור דרום עד שפך (גשר) נחל דליה. המשך לפארק הדיג מעין צבי ותחנת רכבת זכרון : שילוב בין חוף הים. שמורת נחל דליה (הדיפלה) ובריכות הדגים. ניהול ופיקוח על ידי המועצה האזורית, בסיוע פארק הדיג מעין צבי.**
7. **מקטע שפך נחל דליה (שמורת הדיפלה) עד נחל תנינים : פיתוח "מסלול מעגלי" לאופניים / רגל ו/או רכב חשמלי בלבד המשלב בין החוף לבריכות הדגים. ניהול ופיקוח ע"י רט"ג ממבואת שמורת נחל תנינים.**
8. **מקטע נחל תנינים דרך אמות המים ואתרי קיסריה, המרכז הימי בחוף שדות ים ועד נחל חדרה : דגש על בריכות הדגים וצפרות. שמורת נחל תנינים. חוף הים. אמות המים והעיר העתיקה קיסריה. מרכז לספורט ימי בשדות ים. לא תותר נסיעת כלי רכב. הסדרה לשביל רגלי / אופניים בלבד.**

דרך הים

דרך אטרקטיבית תיירותית לאורך החוף, המשלבת פעילות הולכי רגל, אופניים, סוסים וכו', ביחד עם מסלולי טיול ונסיעה ברכב פרטי (רק במקטעי דרך העוברים בשטחים לא רגישים).

מקטעים דרך הים : מהווים יחד מכלול רציף (תאור מפורט עפ"י מפה)

מקטע 2 : נוה ים / שפך נחל מערות
ציר דרך רכב כ: 1 ק"מ אורך בעורף
רצועת החוף החולית.

מקטע 1 : עתלית צפון. חיבור לנוה ים
מסלול רגלי מעגלי : בריכות המלח +
פיתוח מצפורי תצפית מוסווים

מקטע 4 : חוף הבונים עד תל דור ונחשולים

דרך רכב בעורף השמורה והגן הלאומי :
בניהול ופיקוח רט"ג

מקטע 3 : נחל מערות עד נחל מהר"ל
(חוף הבונים)

ללא רכב. שביל רגלי ו/או אופניים בלבד

מקטע 6 : דור דרום / נחל דליה / פארק דיג
מעין צבי / תחנת רכבת זכרון

דרך רכב בתחום בריכות הדגים : בניהול
ופיקוח משותף של מוא"ז. כפר נופש דור.
פארק הדיג מעין צבי

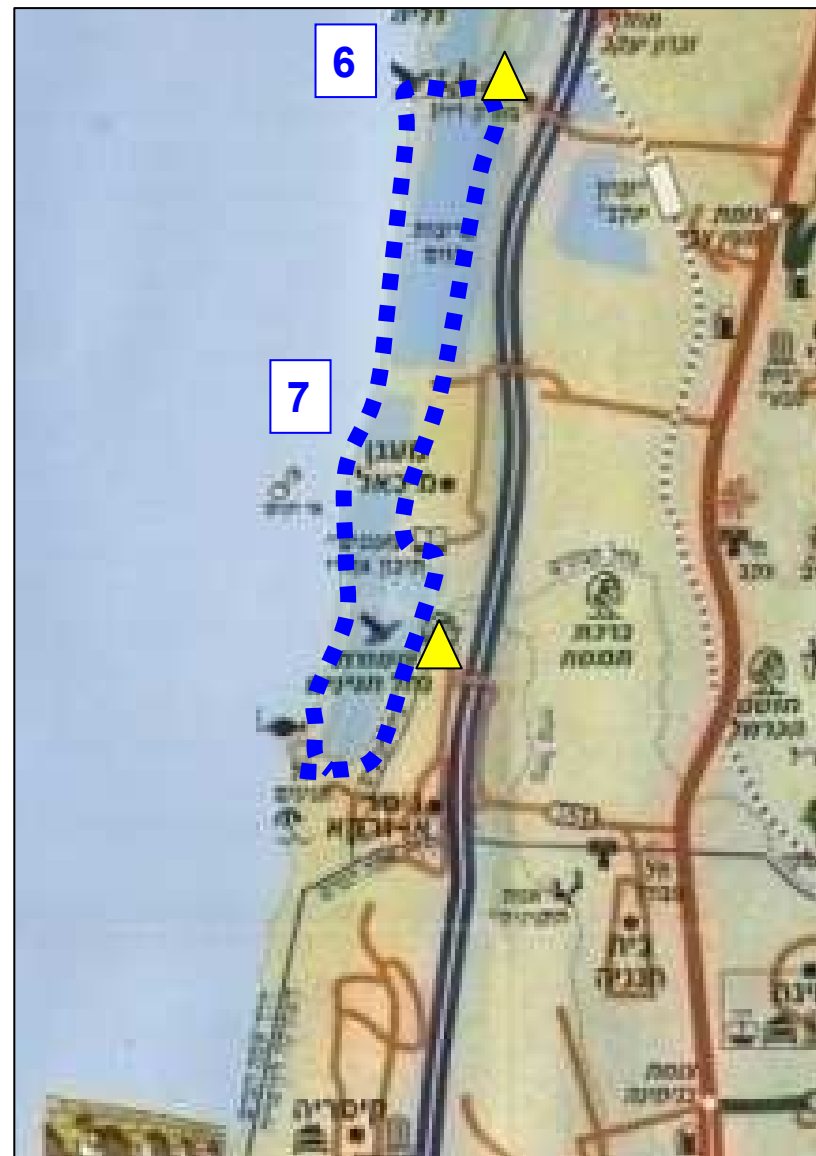
מקטע 5 : דור נחשולים

דרך רכב ציבורית : תעבור בעורף נחשולים וכפר
נופש דור. בזיקה לכפרי הנופש וחופי הרחצה.

מקטע 8 : נחל תנינים / קיסריה / שדות ים ועד פארק שפך נחל חדרה

ללא רכב. הסדרת שביל רגלי ו/או אופניים. דגש על ארכיאולוגיה. פעילות חוף, ספורט ימי ונופש

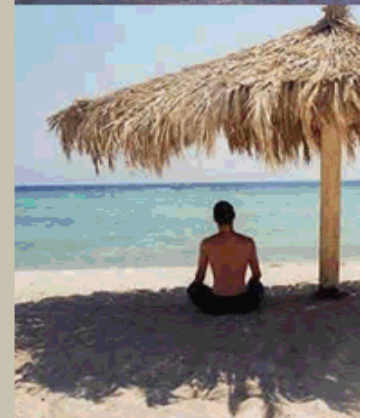

מקטע 7 : חיבור נחל דליה (שמורת דיפלה) עם שמורת טבע נחל תנינים. בניהול ופיקוח רט"ג

מסלול מעגלי (רגל / אופניים / רכב חשמלי) : בדגש צפרות, בריכות הדגים, ארכיאולוגיה

מרכז מיר"ב - עוגן איזורי

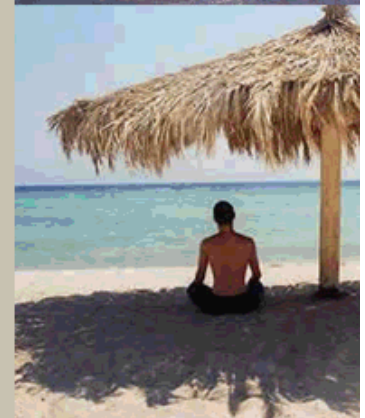
- מרכז המידע המרכזי : למגוון פעילויות התיירות בחוף כרמל
- מוקד לפיתוח תיירותי משפחתי אטרקטיבי. שוק איכרים.
- מוקד יציאה לטיולי אופניים ורגל.
- מרכז בעל פעילות עצמאית : עקב מיקומו במרכז המועצה

מרכז מיר"ב

פיתוח המרכז :

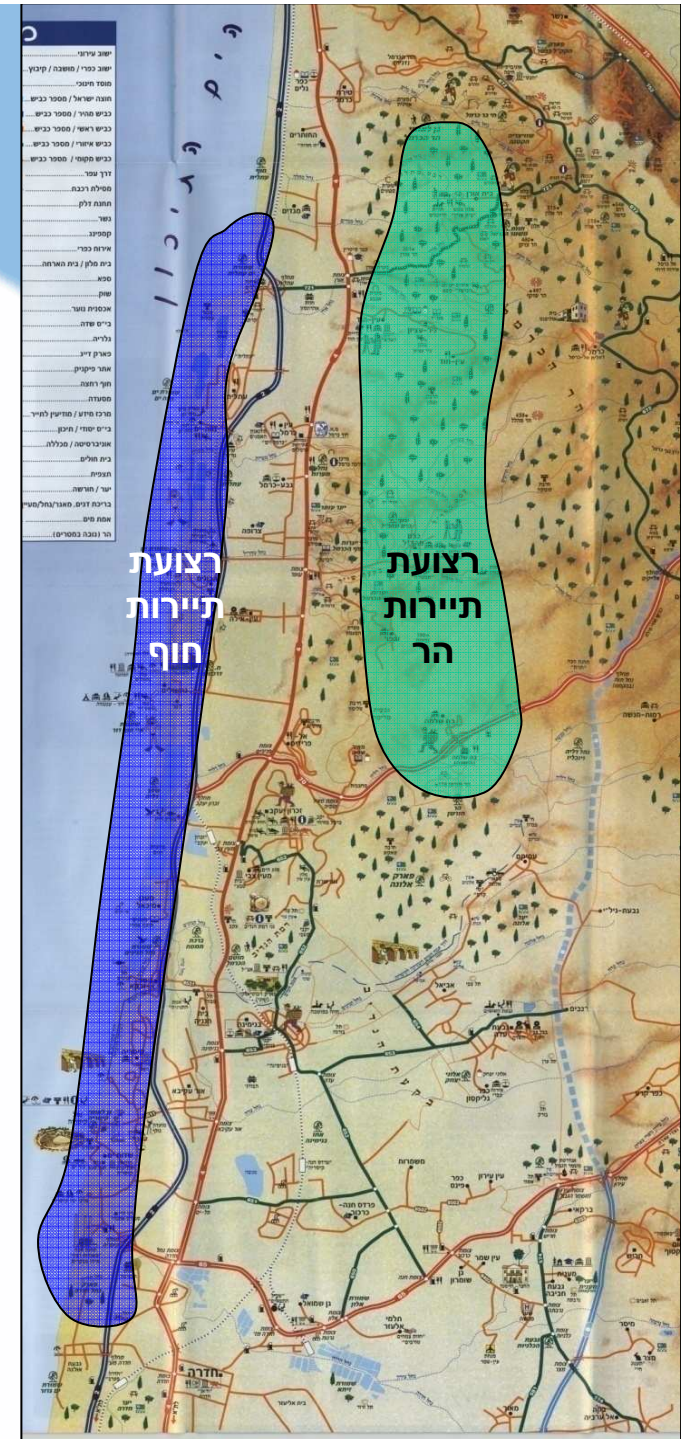
1. מוקד מידע והכוונה אזורי - תיירותי
2. צומת תיירותית - פיתוח ציר תיירות המחבר בין : מרכז מיר"ב / יער עופר / בקעת מהר"ל / עין חוד
3. פיתוח מתחם תיירותי משולב - חיבור 3 מוקדים יחד :
הבניה החדשה במרכז מיר"ב + חניון יער אטטורק + מגלשות יער עופר
4. מוקד יציאה לטיולי שטח : ניווט ואתגר בטבע. טיולי אופניים
5. תכנון ופיתוח מלון נושאי - בתחום המרכז האזרחי
6. פיתוח חניון קמפינג – בתחום יער עופר
7. פיתוח חניון נופש משפחתי פעיל - מוקד בילוי ביער ובטבע

"שביל חוף כרמל"

הרעיון : פיתוח מסלול רגלי חוויתי אטרקטיבי באורך של כ- 60 עד 70 ק"מ (כשלושה ימי הליכה), משולט ומסומן, המתאים למשפחות ו/או בודדים. לאורכו נקודות תצפית ומנוחה, אתרי ביקור ומצפורים, טבע ונוף (ע"פ מודל שביל הגולן).

שביל חוף כרמל ישלב בין "רצועות התיירות" : כולל יצירת חיבורי רוחב בין ההר לחוף.

חלק ב' : המלצות לתיקי פרוייקטים

הכנת תיקי פרוייקטים

כל תיק פרוייקט יכלול את המרכיבים הבאים :

- תיאור פיסי וחזותי של הפרוייקט (כולל תשריט מפורט).
- פרוגרמה ראשונית. תכליות אפשריות. הנחיות פיתוח.
- המלצות להתנהלות תיירותית.
- ניהול / ממשק / תחזוקה : היבטים ודגשים
- התכנות כלכלית / עסקית
- פרוגרמה להכנת תכנית בנין עיר (תב"ע) : במידת הצורך

קריטריונים לבחירת תיקי פרוייקט

יבוצע ע"י צוות התכנון : בליווי ואישור ועדת עבודה

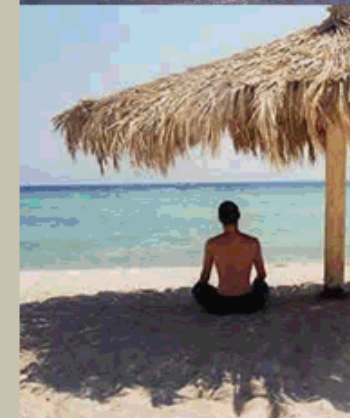
1. מידת המינוף : לפיתוח התיירות במוא"ז חוף כרמל.
2. היקף ההשקעה : האם וכמה תלוי במשאבים ציבוריים.
3. רמת החדשנות והאטרקטיביות : ביחס לקיים בארץ ובכלל.
4. סיכוי לקבלת תמיכה תקציבית : משרד התיירות ו/או משרד החקלאות.
5. מידת ההתאמה : להעדפות ולביקושים של ציבור המטיילים.
6. רמת המימוש וסיכוי ליישום.
7. נכונות לתמיכה וקבלה : מצד יזמי התיירות באזור.
8. מידת התמיכה : של ראש ונציגי המוא"ז.
9. מידת ההתאמה : לרצונות תושבי המועצה.
10. הזיקה ויכולת ההשתלבות: עם אתרי תיירות קיימים פעילים.
11. מידת התמיכה לדימוי האזור : כידידותי לסביבה ולטבע.

תיקי פרוייקטים : רשימה מומלצת

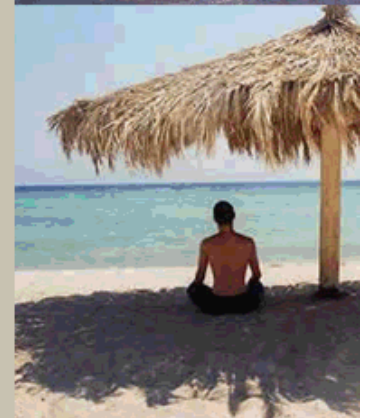
(לא על פי סדר חשיבות)

1. מרכז מיר"ב : פיתוח מוקד לפעילות תיירות ונופש ומתחם יציאה לטיולים.
2. ציר תיירות חדש לפי חלוקה ל- 2 מקטעים (לכ"א תיק פרוייקט) : מרכז מיר"ב / יער עופר. בקעת מהר"ל / עין ח'וד
3. מסלול תיירות מעגלי חדש : שמורת נחל תנינים / שפך נחל דליה.
4. ציר תיירות חדש : דור דרום / נחל דליה / פארק הדיג / תחנת רכבת זכרון

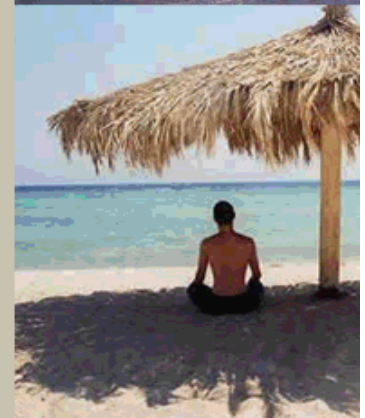
תיקי פרוייקטים : רשימה מומלצת

5. פיתוח דרך ההר רבתי : ציר תיירות חדש מבת שלמה עד עין הוד
6. בקעת מהר"ל : פיתוח מוקד לתיירות חקלאית (בשילוב עם חוות מקורה)
7. עין הוד : פיתוח מוקד תיירות ואומנות בשטח הפתוח המערבי (פרוגרמה נושאית).
8. בריכות המלח עתלית : תכנית פיתוח (בדגש נופי) של מרכז צפרות, ממנו יוצא מסלול טיול מעגלי המשלב אתרי תצפית מוסווים (סוכות תצפית).

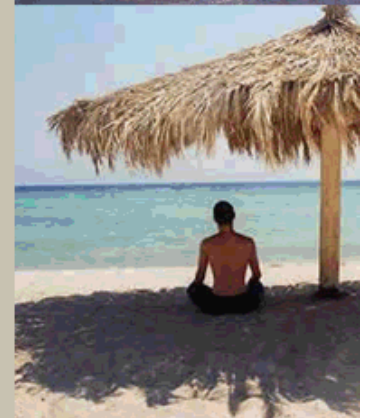
תיקי פרוייקטים : רשימה מומלצת

9. מוקד תיירות מרכזי משולב : גן לאומי תל דור / מוזיאון המיזגגה / כפרי הנופש נחשולים ודור (פרוגרמה משולבת לכל האתרים).
10. חוף עתלית צפון : פיתוח חוף רחצה ואתר קמפינג.
11. בת שלמה : הפיכה לכפר תיירות בדגש מושבות ראשונות (פרוגרמה והנחיות בינוי ועיצוב).
12. בית אורן : כפר תיירות לפעילות אקסטרים בטבע (פרוגרמה).

תיקי פרוייקטים : רשימה מומלצת

13. שדות ים קיסריה : פיתוח ציר טיילת חופית ממרכז הספורט הימי ועד מזח מעגן הסירות של קיבוץ שדות ים (פרוגרמה ותכנון שלדי).
14. דרום שדות ים : תכנון "פארק החולות" כולל חיבור וזיקה לחוף הים.
15. תכנון צירי רוחב בהיבט מיקום ואופי : לחיבור בין רצועות התיירות הר ים.
16. פיתוח "שביל חוף כרמל": שביל חוצה איזור חוף כרמל משולט ומסומן, לארכו נקודות תצפית ומנוחה, אתרי ביקור, טבע ונוף (ע"פ מודל שביל גולן)

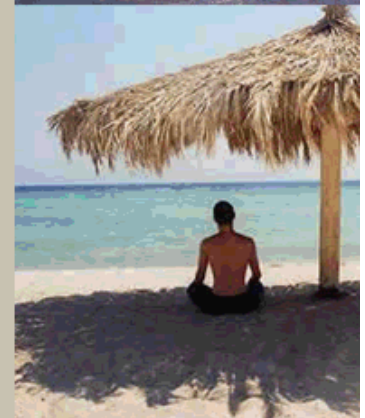
חלק ג' :

דיון וסיכום

שלבי העבודה הבאים :

- צוות התכנון : יגבש ויכין 3 עד 4 תיקי פרוייקטים נבחרים.
- ביצוע שילוב והתאמה תכנונית : בין תוצרי תכנית האב לתיירות, לבין תכנית האב והמתאר לשטחים הפתוחים.
- קידום נושאי שיווק ומיתוג : בחירת גוף מקצועי, מוביל, העוסק ומסייע לראש המועצה וצוותו בקידום ענף התיירות, על בסיס המלצות תכנית האב ותוצריה.

תודה רבה.

אדר' ערן מבל : עורך התכנית. תכנון פיזי ואדריכלי
יוסי שק : מרכז צוות התכנון. תכנון פיזי.
אביעד שר שלום : יועץ תיירות, פנאי ונופש
עירית קרן : חב' קונטקט : מיתוג ותקשורת שיווקית

